

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Emigrantlitteraturen (1872)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 124. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992359551920/facsimile.pdf> (tilgået 06. maj 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

blev saa klar, at man kan betegne Forstaaelsen af denne Forskel som en af hendes Forfatterskabs betydeligste Tanker; thi det er en af dem, som mest bidrog til at gøre Franskmændenes nationale Poetik relativ for Nationen. Franskmændene er nemlig vant til at sætte Digtekunstens Væsen i den paa Iagttagelse grundede Menneskekundskab, der aabenbarer sig i Værker som Molière's *Misanthrope* og *Tartuffe*. Og som Franskmændene jævnligt grunder Digtekunsten paa Iagttagelsen, grunder Tyskerne den paa Følelsens Inderlighed og Englænderne den paa en alsidig Indbildningskraft, der ikke lader sig tøjle af Regler, men bevæger sig i Spring fra Rædsler til Idealer og fra Alvor til Komik uden at indskrænke sig til Genfremstilling af Naturen, men ogsaa uden at anvende det Overnaturlige anderledes end som dybsindigt Symbol.

En Poesi som den, der udstråler fra Italiens Natur og Folk, falder helt udenfor disse Opfattelser. Det er i Corinna, Improvisatricen, at Fru de Staël vil legemliggøre den egenlige digteriske Poesi i Modsætning til den, der er Sjælemaleri, og Poesien, som Aristo forstaa den, i Modsætning til Shakespeare's, Molière's og Goethe's. Ufrivilligt kommer hun imidlertid ligefuldt til at gøre Corinna halv nordisk. Hvem der ikke har kæmpet den majsomme Kamp for at forstaa en helt fremmed Stammes Synsmaade, véd ikke hvor vanskeligt det er i dette Punkt at løsrive sig fra de medfødte Nationalfordomme. Det er dertil nødvendigt at indaande samme Luft, at leve en Tid lang i de samme Naturomgivelser som den fremmede Stamme. Uden de Rejser, hvortil Fru de Staël ved sin Landsforvisning blev tvungen, vilde det have været hende umuligt saaledes at udvide sin Erkendelsesevne.

Jeg tror i al Beskedenhed at kunne tale med derom af Erfaring. Jeg tør sige, at det først under ensomme Spasereture i Omegnen af Sorrent lykkedes mig at faa Shakespeare paa en saadan Afstand, at jeg kunde overskue ham og virkelig forstaa ham og derigennem hans Modsætning. Jeg mindes en enkelt, i denne Henseende for mig betydningsfuld Dag. Jeg havde tilbragt tre Døgn i Pompeii. Af Templerne der interesserede Isis-templet mig mest. Her, tænkte jeg, stod det Hoved af Gudinden, der nu er flyttet til *Museo nationale*, hvis Læber er aabne og i hvis Nakke der findes et Hul. Jeg gik ned i den underjordiske Gang bag Alteret, hvorfra Præsterne gennem et i Hovedet